Startnota gezondheidsbeleid 2018-2021 Hillegom

Jacobine Glasbergen
Versie: 1.0
Status: ligt voor aan raad
11-7-2017

1 Inhoudsopgave

1 Inhoudsopgave 2
2 Aanleiding 3
3 Kaders 3
4 Maatschappelijk belang van gezondheid 3
5 Trends en ontwikkelingen 4
5.1 Landelijk 4
5.2 Lokaal 5
6 Uitgangspunten 5
7 Wat willen we bereiken? 5
7.1 Doelen 5
8 Hoe willen we dit bereiken? 5
8.1 Proces 5
8.2 Financiën 6
8.3 Inspraak en participatie 6
9 Stappen in de beleidsvorming en planning 6
9.1 Planning 7
10 Waarover moeten we in dit stadium beslissen? 7

2 Aanleiding

De huidige beleidsnota gezondheid- en sportstimulering 'Gezonder in Hillegom' liep van 2013-2016. Met de nota gezondheidsbeleid voor de jaren 2018-2021 wordt een vervolg gegeven aan het gezondheidsbeleid van Hillegom, gebaseerd op:

- De landelijke nota gezondheidsbeleid 2016-2019.
- De regionale handreiking gezondheidsbeleid Hollands Midden, september 2016.
- De ervaringen opgedaan met het gezondheidsbeleid Hillegom in de afgelopen 4 jaar.

3 Kaders

Het wettelijke kader voor het gemeentelijke gezondheidsbeleid is de Wet publieke gezondheidszorg. De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD), onderdeel van de RDOG HM, heeft een belangrijke rol bij het uitvoeren van de taken uit de Wpg. Dit is wettelijk bepaald. Het lokale beleid raakt ook aan andere wetten: de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Jeugdwet, de Participatiewet en de (nieuwe) Omgevingswet.

Steeds meer wordt er landelijk ingezet op een verschuiving van specialistische zorg naar nuldelijns en eerstelijns gezondheidszorg. De focus ligt op preventie. Sinds de decentralisaties in 2015 ligt de verantwoordelijkheid van de uitvoering van de Wmo, participatiewet en de Jeugdwet bij de gemeente. Dit geeft de mogelijkheid om, meer dan voorheen, verbindingen te leggen tussen diverse beleidsterreinen en partners in de uitvoering. Er zal meer samengewerkt kunnen worden door gemeente en GGD met onder andere zorgverzekeraar, maatschappelijke dienstverleners, jeugdzorg, werk en inkomen en sportverenigingen.
Daarbij worden kaders geschapen door het coalitieakkoord Hillegom 2014-2018. Ook hierin worden de uitgangspunten van participatie en preventie onderschreven.

4 Maatschappelijk belang van gezondheid

Onze maatschappij is altijd in beweging. De laatste jaren is er een tendens gaande naar de zogenaamde participatiemaatschappij. Het overheids- en gemeentebeleid is erop gericht mensen zo zelfstandig, zoveel en zo lang als mogelijk actief mee te laten doen in de samenleving.

Deze tendens komt ook terug in de visie op gezondheid. Steeds meer wordt de oude definitie van gezondheid: 'het ontbreken van ziekte' losgelaten. Ervoor in de plaats komt het begrip 'positieve gezondheid'. Hierbij wordt uitgegaan van de mogelijkheden die mensen ondanks ziekte en aandoeningen hebben en wordt gekeken naar de mens als geheel: 'het vermogen dat iemand heeft om zich aan te passen en zelf regie te hebben in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven'. Met andere woorden: we gaan uit van wat iemand kán en niet van wat iemand heeft. Een positieve en brede benadering van gezondheid.

Voor het gezondheidsbeleid betekent dit dat we uitgaan van de eigen kracht en de zelfredzaamheid van inwoners van Hillegom. We zien gezondheid als doel en als middel om een ander doel, bijvoorbeeld participatie of zelfontplooiing, te bereiken. Tegelijkertijd kunnen participatie en zelfontplooiing middelen zijn die bijdragen aan positieve gezondheid.
Daarnaast betekent het dat we een aanzet willen maken om breed (integraal) te kijken naar een samenhangend aanbod van ondersteuning op de pijlers van positieve gezondheid.

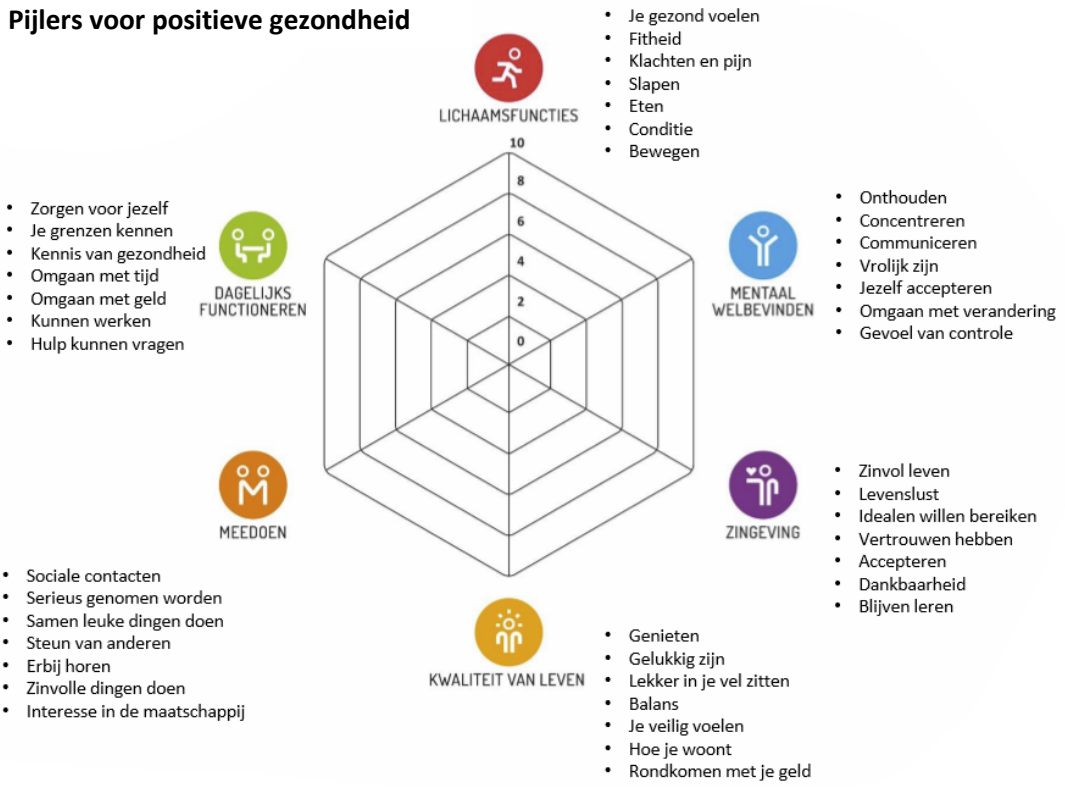

“Denk bij gezondheid aan alle beleidsterreinen en op alle beleidsterreinen aan gezondheid”
Citaat Barend Middelkoop, hoogleraar Public Health LUMC

5 Trends en ontwikkelingen

5.1 Landelijk

De landelijke nota gezondheidsbeleid constateert dat het de goede kant uitgaat met de gezondheid in Nederland. Gezondheid wordt steeds vaker breed en positief opgevat, zodat de focus minder ligt op de afwezigheid van ziekte en aandoeningen en meer op de mogelijkheden die die mensen hebben om met ziekten, beperkingen en tegenslagen om te gaan.
Een aantal trends in leefstijl is niet langer ongunstig. Het aantal volwassen rokers daalt en bij overgewicht lijkt een einde te komen aan een jarenlange ongunstige ontwikkeling. Jongeren zijn minder gaan roken en drinken, maar het aantal jongeren dat extreem veel drinkt blijft hoog. Roken is nog steeds de belangrijkste oorzaak van ziekte en sterfte, gevolgd door overgewicht en weinig bewegen. Ook is er nog winst te behalen bij het omlaag brengen van diabetes en depressie en het stabiliseren of terugbrengen van verschillen in levensverwachting tussen hoog- en laagopgeleiden.

De overheid heeft de laatste jaren sterk ingezet op integrale gezondheidsbevordering met het Nationaal Programma Preventie. Dit programma wil haar doelen bereiken door de inzet van

- Wet- en regelgeving: Bijvoorbeeld het rookverbod in de horeca en de leeftijdsgrens van 18 jaar voor het verkopen van alcohol en tabak.
- Programma’s die het gezondheidsbeleid stimuleren: Bijvoorbeeld de Gezonde School, Sport en Bewegen in de buurt, Jongeren op Gezond Gewicht.
- Maatschappelijke beweging op gang brengen: Hierbij is de samenwerking gezocht met verschillende partijen waaronder maatschappelijke partners, gemeenten, en het bedrijfsleven.

- Meer preventie in de zorg, werk, scholen, wijk.

5.2 Lokaal

Hoe staat het met de gezondheid in Hillegom?
De afgelopen jaren is de integrale gezondheidsbevordering ook in Hillegom ingezet. De GGD werkt bijvoorbeeld samen met het primair onderwijs (Gezonde School, voeding en bewegen) en met voorgezet onderwijs (verslavingspreventie, relaties en seksualiteit). Het programma 'Lekker in je Lijf' is een gezamenlijk initiatief van fysiotherapiepraktijken, gemeente, Zorg en Zekerheid en de GGD. Welzijnskompas Hillegom heeft een keur aan initiatieven die sociale contacten bevorderen.
De resultaten van de gezondheidsmonitor Hillegom 2016 (uitgevoerd door de GGD, rapportage wordt verwacht) geven inzicht in de lokale situatie en geven input voor het uitwerken van speerpunten de komende vier jaar.

6 Uitgangspunten

Bij de uitwerking van het gezondheidsbeleid Hillegom sluiten we aan bij de uitgangspunten die genoemd zijn in de landelijke nota en de regionale handreiking:

- We benaderen gezondheid breed en positief: zie ook 2.
- We zetten in op het voorkomen van problemen en bevorderen van gezond leven:
- We zetten in op een integrale aanpak:

Daarnaast sluiten we aan bij de uitgangspunten genoemd in de transformatieagenda Wmo 2017-2018:

- Uitgaan van wat mensen kunnen.
- Ondersteuning voor inwoners die het nodig hebben.
- Zorgen dat mensen de weg naar hulp en ondersteuning weten te vinden.
- Een agenda voor en door inwoners.

Ook zullen we aansluiten bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie.

7 Wat willen we bereiken?

7.1 Doelen

- Het bevorderen van de gezondheid van inwoners in Hillegom op basis van de genoemde uitgangspunten.
- Het verder uitwerken van de visie op 'positieve gezondheid' en dit verbinden met diverse beleidsterreinen.

8 Hoe willen we dit bereiken?

8.1 Proces

Om bovenstaande doelen te bereiken volgens de beschreven uitgangspunten is het nodig samen te werken met zoveel mogelijk partijen uit diverse (werk) velden. Juist door met een diversiteit aan betrokkenen in gesprek te gaan, ervaringen en visies uit te wisselen, interventies en activiteiten te initiëren en monitoren komen we tot breed gedragen en uitvoerbaar beleid. Participatie is zowel uitgangspunt als doel. We stellen daarom voor om:

- Te werken met een brede klankbordgroep.

- Nauw samen te werken met de GGD Hollands Midden, met het oog op mogelijkheden voor interventies en activiteiten.

- De visie/het model 'positieve gezondheid' uit te dragen en te verspreiden bij het maatschappelijk middenveld en gemeentelijke beleidsafdelingen (ook ISD).

Samen met de GGD Hollands Midden stellen we een klankbordgroep samen (onder andere op basis van de gezondheidsmonitor Hillegom 2016).
De klankbordgroep bestaat uit afgevaardigden van inwoners van Hillegom, partners in de gezondheidszorg en welzijn, jeugdhulp/jongerenwerk, Wmo/participatie, sport en onderwijs.

Met deze klankbordgroep werken we in de periode september 2017 t/m januari 2018 in een aantal visiebijeenkomsten de volgende onderwerpen uit:

- Evaluatie van de gezondheidsnota Hillegom 2012-2016.
- Het verder uitwerken van de visie op 'positieve gezondheid'.
- Het verkennen van interventies en programma's op een aantal volksgezondheidsthema's.

Een participatietraject van inwoners van Hillegom maakt deel uit van de uitwerking van deze onderwerpen. Door inwoners te betrekken via bv. een burgerenquête of inloopavonden, willen we input ophalen om aan de slag te gaan met bovenstaande onderwerpen.
Op deze manier brengen we het lokale gezondheidsbeleid interactief en in samenspraak met het werkveld, inwoners en betrokken organisaties tot stand. De resultaten beschrijven we in de gezondheidsnota Hillegom 2018-2021.

Vervolgens monitort de klankbordgroep in de periode 2018 -2021 de (sub)doelen en speerpunten uit de gezondheidsnota Hillegom 2018-2021.

8.2 Financiën

We reserveren een bedrag van € 6.000,- om te komen tot de beleidsnota (vergaderlocaties, catering, onderzoek/enquêtes).

8.3 Inspraak en participatie

Met de klankbordgroep en het raadplegen en betrekken van inwoners van Hillegom (zoals beschreven bij 8.1) garanderen we dat het beleid tot stand komt met participatie en inspraak van inwoners en betrokken organisaties. Zij kunnen bijdragen aan de plannen en hun zienswijzen kenbaar maken.
De reguliere inspraakprocedure (afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht: het beleidsplan komt 6 weken ter inzage te liggen, daarna verwerking eventuele zienswijze, daarna beleidsnota vaststellen) komt daarmee te vervallen.

9 Stappen in de beleidsvorming en planning

- Voorleggen van deze startnotitie gezondheidsbeleid Hillegom 2018-2021 in het college van 18 juli en de gemeenteraadsvergadering van 14 september 2017. Hierin zijn de kaders aangegeven om te komen tot een nota gezondheidsbeleid Hillegom 2018-2021.

- Voorleggen van de beleidsnota in de gemeenteraad van februari 2018. Hierin zijn de visie op ‘positieve gezondheid’ en de speerpunten voor gezondheidsbeleid Hillegom inclusief financiële consequenties, uitgewerkt.

9.1 Planning

	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb
Concept Startnotitie bespreken met portefeuillehouder									
Startnotitie in college		18-7							
Startnotitie in commissie			31-8						
Startnotitie in Raad				14-9					
Brainstormsessies over aanpak monitoringgroep									
Samenstellen monitoringgroep									
Werksessies monitoringgroep									
Oplevering (concept) beleidsnota									
Beleidsnota in college									
Beleidsnota in raadscommissie									
Vaststellen Beleidsnota in Raad									

10 Waarover moeten we in dit stadium beslissen?

We stellen voor de startnota gezondheidsbeleid gemeente Hillegom 2018-2021 te accorderen en daarmee akkoord te gaan met:

- De aanpak van de visie- en beleidsontwikkeling en besluitvorming.
- De aanpak van burgerparticipatie en –inspraak.
- De tijdsplanning van het beleidstraject.
- Het voorgestelde werkbudget.